

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. arch. M. N.**, bývajúceho v P., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. J. M., advokátkou v B., proti žalovaným **1/ S.**, so sídlom v B., **2/ G.** so sídlom v B., **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 5 C 26/2000, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. septembra 2006 sp. zn. 1 Co 81/2005, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. septembra 2006 sp. zn. 1 Co 81/2005 **o d m i e t a .**

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Stará Ľubovňa rozsudkom zo 6.10.2004 č. k. 5 C 26/2000-295 v spojení s opravným uznesením z 24.1.2005, a doplňujúcimi uzneseniami z 24.1.2005 č.k. 5 C 26/2000-331 a 5 C 26/2000-332 zamietol žalobu žalobcu a rozhodol o náhrade trov konania tak, že žiadnemu z účastníkov ich náhradu nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vo vzťahu k žalovanému 1/ neboli splnené podmienky zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím tak, ako to predpokladá zákon č. 58/1969 Zb. Rozhodnutia, ktorými podľa žalobcu bola škoda spôsobená, neboli totiž príslušným orgánom (v tomto prípade Najvyšším súdom Slovenskej republiky) pre ich nezákonnosť zrušené. Žalobca preto uplatnil proti tomuto žalovanému nárok na náhradu škody v zmysle § 4 ods. 1 zákon č. 58/1969 Zb. nedôvodne. Rovnako za neopodstatnený považoval aj jeho nárok o náhradu škody uplatnený proti žalovanému 2/. Odloženie podnetov na podanie sťažnosti

pre porušenie zákona žalovaným 2/, nie je možné kvalifikovať ako rozhodnutie, za ktoré zodpovedá štát podľa § 1 zákona č. 58/1969 Zb. a nemožno ho považovať ani za nesprávny úradný postup v zmysle § 18 zákona č. 58/1969 Zb. Nesprávnym úradným postupom by bolo konanie žalovaného 2/ iba v tom prípade, ak by sa podnetmi žalobcu vôbec nezaoberal. O takýto prípad však v danej veci nešlo.

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 18. septembra 2006 sp. zn. 1 Co 81/2005 na odvolanie žalobcu potvrdil rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením a doplniacimi uzneseniami a žalovaným náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení rozsudku uviedol, že súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav veci, vec správne právne posúdil a vo veci aj správne rozhodol. Poukázal na dôvody uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil. Odvolanie žalobcu považoval preto za neopodstatnene podané.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal včas dovolanie žalobca. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu a tiež súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Uviedol, že odvolací súd (a aj okresný súd) vo vzťahu k žalovanému 2/ vec nesprávne právne posúdil. Žalovaný 2/ nemal záujem na základe jeho podnetov podať sťažnosť pre porušenie zákona, aby tak bola odstránená nezákonnosť a nesprávnosť súdneho rozhodnutia. Žalovaný 2/ jeho podnety odložil bezdôvodne, čo je treba považovať za nesprávny úradný postup. Zodpovedá preto za spôsobenú škodu, spočívajúcu v strate na zárobku za obdobie od 1.1.1986 do 31.7.1988. Navyše konanie je postihnuté aj inými vadami, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, lebo sa v konaní neriadil stanoviskami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cz 27/1969 z 28.4.1969. Okrem toho dal do pozornosti súdu zápisnicu spísanú v tejto veci 28.9.1994 Mgr. Mariannou Muránskou, justičnou čakatelkou a uznesenia vydané Krajským súdom v Košiciach vo veciach sp. zn. 17 Nc 55/95, 17 Nc 72/92 a 18 Nc 19/94, ktorými boli vylúčení sudcovia Okresného súdu v Prešove z prejednávania a rozhodovania v tejto veci, ako aj v iných veciach, v ktorých žalobca vystupoval ako účastník konania. Na základe týchto listinných dôkazov mal za to, že vo veci na Krajskom súde v Prešove rozhodovali vylúčení sudcovia a to JUDr. Marianna Muránska a JUDr. Jozef Angelovič.

Žalovaní sa k dovolaniu žalobcu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal účastník konania, skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci žalobca napadol dovoláním rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (§ 219 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 ods. 2 a ods. 3 O.s.p.

Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Preto dovolanie podľa § 238 ods. 2 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejedná sa ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Dovolanie preto ani podľa tohto zákonného ustanovenia nie je prípustné.

V ustanovení § 237 O.s.p. sú vymenované vady, ktoré sú dôvodom prípustnosti dovolania smerujúceho proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Dovolací súd, vzhľadom na zákonnú povinnosť vždy na tieto vady konania prihliadnuť, preskúmal prípustnosť dovolania aj z hľadísk tam uvedených. Osobitne sa zaoberal námietkou dovolateľa, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. g/ O.s.p.

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa § 14 ods. 2 O.s.p. na súde vyššieho stupňa sú vylúčení i sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak. To isté platí, ak ide o rozhodovanie o dovolaní.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaniu vecí, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Uvedenému cieľu zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu, a to: 1. k veci, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo 2. k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo 3. k zástupcom účastníkov konania (ktorý by bol založený na pomere, vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod 2.). Okrem toho výslovne je upravené tzv. zákonné vylúčenie sudcov a to vtedy, ak sudcovia rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak.

Žalobca vyvodzoval svoje pochybnosti o nezaujatosti sudcov krajského súdu v Prešove, a to u sudkyne JUDr. Muránskej zo skutočnosti, že v danej veci vo funkcii justičnej čakateľky spísala dňa 28.9.1994 so žalobcom zápisnicu na Okresnom súde v Prešove a bola podpísaná na predvolaní a u sudcu JUDr. Angeloviča zo skutočnosti, že v tejto veci a v dvoch iných veciach vedených pred Okresným súdom v Prešove, týkajúcich sa sporov tých istých účastníkov, resp., v ktorom bol účastníkom konania žalobca, bol vylúčený z ich prejednávania a rozhodovania.

Z citovaného ustanovenia § 14 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že tzv. zákonné vylúčenie sudcov sa vzťahuje len na prípady, ak sudcovia, a to treba zdôrazniť, rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa a naopak. To znamená, že ten istý sudca nemôže rozhodovať na súde vyššieho stupňa, ak vo veci rozhodol na súde nižšieho stupňa a naopak. Súdna prax pripustila, že aplikácia tohto zákonného ustanovenia bude prichádzať do úvahy aj vtedy, ak sa sudca podieľal v podstatnej miere na vykonaní dokazovania v tej istej veci na súde iného stupňa.

Ak v danej veci JUDr. Muránska vykonala ako justičná čakateľka (nie vo funkcii sudcu) na Okresnom súde v Prešove len informatívny výsluch žalobcu, a neskôr vo veci rozhodovala ako sudkyňa Krajského súdu v Prešove, nejde o takú skutočnosť, pre ktorú by bola táto sudkyňa v zmysle § 14 ods. 2 O.s.p. vylúčená z prejednávania a rozhodovania v tejto veci. Keďže JUDr. Muránska nebola v tejto veci vylúčená ani rozhodnutím Krajského súdu v Prešove, žalobca nedôvodne namieta, že v konaní na odvolacom súde rozhodovala vylúčená sudkyňa.

Rovnako neopodstatnená je aj námietka žalobcu vo vzťahu k sudcovi JUDr. Angelovičovi. Z obsahu spisu predovšetkým vyplýva, že JUDr. Angelovič nebol ako sudca Okresného súdu v Prešove, vylúčený rozhodnutím Krajského súdu v Prešove z 8. septembra 1995 sp. zn. 17 Nc 55/95 z prejednávania a rozhodovania v tejto veci tak, ako to nesprávne uvádza žalobca v dovolaní. Keďže krajský súd vo výroku tohto uznesenia mená a priezviská jednotlivých sudcov neuviedol, treba vychádzať zo zoznamu sudcov, ktorý sa k námietke zaujatosti žalobcom uplatnenej vyjadrili (viď č.l. 39 až 41 spisu). Medzi týmito sudcami, o ktorých krajský súd zmieným uznesením rozhodoval, sudca JUDr. Angelovič nie je uvedený. Skutočnosť, že sudca bol v inej veci vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci (uznesenie KS Prešov z 31.3.1993), sama osebe nemusí vždy znamenať splnenie podmienok predpokladaných ustanovením § 14 ods. 1 O.s.p. pre jeho vylúčenie. Zvlášť v danom prípade, keď od uvedeného rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, uplynulo viac ako 13 rokov a žalobca, ak pochyboval o nezaujatosti tohto sudcu, mal možnosť v odvolacom konaní priamo na pojednávaní, ktorého sa zúčastnil, námietku zaujatosti uplatniť, čo neurobil. Ani sám sudca JUDr. Angelovič neoznámil v zmysle § 15 ods. 1 O.s.p. žiadne skutočnosti, pre ktoré by bol vo veci vylúčený tak, ako tomu bolo v roku 1993 (sudcovia sa vtedy cítili byť zaujatí z dôvodu urážlivých výrokov žalobcu). Dovolací súd preto dospel k záveru, že nezaujatosť tohto sudcu v čase jeho rozhodovania spochybnená nebola a teda, že konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm. g/ O.s.p. Dovolanie preto podľa tohto zákonného ustanovenia prípustné nie je.

Dovolací súd nezistil ani existenciu žiadneho ďalšieho dôvodu obsiahnutého v taxatívnom výpočte uvedenom pod písmenami a/ až f/ § 237 O.s.p. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je. Napokon dovolateľ vady uvedené v týchto zákonných ustanoveniach ani nenamietal.

Keďže v prejednávanej veci dovolanie žalobcu smerovalo proti rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému podľa § 238 ods. 2 a 3 O.s.p. prípustné nie je a neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 4 veta prvá O.s.p.) bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Žalovaní mali v dovolacom konaní úspech, preto im patrí právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 4 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaným v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto im neboli priznané.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. februára 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: